

[Socialministeren.]

forsorg, til Hospitalsbehandling og til andre Sygeudgifter og ikke mindst vil holde igen paa den nu løsslupne Forplantning af aandsvage, som overhovedet intet Ansvar har for deres Gerninger.

Det samme gælder de Udgifter, der nu gaar til den for mange Børn ret haabløse Værgeraadsforsorg. Man kunde som Socialpolitiker og som almindeligt Menneske tabe Humøret, naar man som jeg ved at vandre gennem Landets samtlige Straffeanstalter har set, hvilken lang Række af unge Mennesker der sidder der, som tidligere har været paa Værgeraadet, kommet fra daarlige Hjem, daarligt begavede og kun med Udsigt til Forbedringshus og Straffeanstalter paa ny.

Er det ikke Forebyggelse, vi trænger til paa alle disse Omraader? Jeg ved godt, at det er meget vanskeligt at faa en Rigsdag til at tro paa Nytten af Udgifter til Lovforanstaltninger af forebyggende Karakter, fordi man altid straks kan se Udgiften, men man har ikke Fantasi til at se saa langt ud i Fremtiden, hvor Besparelsen indtræder.

For øvrigt anerkender jeg, at denne Skepsis ofte udøves med Rette, fordi Slagordet, at man ikke har Raad til at lade være med den og den Udgift, er saa fristende og lidt for rigeligt anvendt. Alligevel vil jeg gerne se den sagkyndige, der indenfor disse Omraader, jeg her har talt om og foreslaaet Regler for, vil staa op og paa staa, at Socialreformens forebyggende Karakter ikke netop har den udprægede Tendens, jeg har skildret, altsaa i det lange Løb vil bringe Orden paa det Omraade, hvor Millioner nu ruller og ruller og i Fremtiden vil blive ved at rulle og rulle, samtidig med at Aandssvaghed, Degeneration og Planløshed breder sig. Hvor kan den ærede Ordfører Hr. Krag som sagkyndig Socialpolitiker overse alt dette og i Virkeligheden her anlægge en ganske Pinstrupsk Betragtning, hvormed jeg ikke tilsigter nogen Fornærmelse mod den ærede første Næstformand for dette høje Ting!

Men selv om Merudgiften nu ogsaa virkelig i et normalt Aar, altsaa et Aar med normal Arbejdsløshed, bliver 13 Mill. Kr., hvad saa? Jo, vore Socialudgifter er i Forvejen saa fortvivlet høje, og Skattetrykket er saa stort, siger man, at der er stor Fare for, at enhver Forøgelse af Socialudgifter vil skade Erhvervslivet, lamme Arbejdslysten og forhindre Opsparing. Ja, vi er allerede gaaet alt for vidt i den Henseende, hævdes det fra mange Sider, med Dr. Pio

og det ærede Medlem Hr. Krag som Forridere og det ærede Medlem Hr. C. J. F. Sven sakkende lidt bagefter. Lad os se nærmere paa disse forskellige Paastande.

Karakteristisk for Diskussionen om dette Spørgsmaal om, at Skatterne vil have en skadelig Indflydelse, er, at den samme Diskussion har raset gennem alle Tider, uanset Skatternes Højde. Man erindrer allerede den franske Nationaløkonom Leroy Beaulieu, der i sin Tid mente, at Indkomstskatten ikke uden farlige Konsekvenser for et Samfund kunde gaa op over 12—13 pCt., for slet ikke at tale om Cassels Forslag i de senere Dage om helt at befri de velhavende for Skatter. Georgeisternes særlige Betragtningssmaade tillader jeg mig af Hensyn til Tiden at se bort fra, selv om den ærede Ordfører Hr. Geert-Jørgensen forleden Dag mente, at det var alene det, jeg skulde have beskæftiget mig med i mit Liv.

Nej, det afgørende ved en Vurdering af Skatternes Højde er det Omfang, hvori Statens Foranstaltninger er til direkte Gavn for Befolkningen. I jo højere Grad Pengene vender tilbage til den samme Befolkning i Form af Skoler, Hospitaler, billige Boliger, Hjælp i Tilfælde af Sygdom, Arbejdsløshed eller deslige, desto større Skatter kan Befolkningen bære; thi Stat og Kommune repræsenterer kun i saadanne Tilfælde ved sin Skatteopkrævning og sin Virksomhed Befolkningens, ogsaa den enkeltes, varige Interesser.

Selv om den enkelte i en given Situation muligvis lægger saa stærkt Vægt paa Øjeblikkets Fordel, at han føler Varetagelsen af sin egen eller Befolkningens Fremtid med Hensyn til Ungdommens Opdragelse, Alderdom, Sygdoms Indtræden o. s. v. som en Byrde, i Stedet for hvilken Byrde han i Øjeblikket foretrækker en Bajer eller en Whisky, kan man i saadanne Tilfælde ikke tale om varigt Skattetryk, men om en Ulempe for den enkelte ved paa Trods af sin øjeblikkelige Følelse at maatte bidrage til Foranstaltninger, der er varigt ikke alene til hans, men til det fælles Samfunds Bedste.

Da det yderligere er ret sandsynligt, at Staten ved at anvende sine Midler til Betryggelse af den Fremtid, som den enkelte let under Øjeblikkets Fristelser er tilbøjelig til at undervurdere, almindeligvis vil gavne Individer og Samfund mere, end om Midlerne var forblevet i individuel Anvendelse — man hører altid det modsatte udtrykt, men det er en Misforstaaelse —, saa kan man lige saa vel hævde, at Skatterne, for saa vidt de bliver brugt til en fornuftig Sociallovgivning, som Helhed er værdiskabende